

Plaça Vella

Artés

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Plaça Vella - Casc antic

Coordenades:

Latitud: 41.79933
Longitud: 1.95067
UTM Est (X): 412824
UTM Nord (Y): 4628029

Classificació

Número de fitxa: 08010 - 5
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia: Jaciment arqueològic
Estil / època: Antic Romà Medieval
Segle: VI-XIIIIdC
Estat de conservació: Regular
Notes de conservació: La construcció d'un dipòsit a la part central de la plaça va malmetre importants restes arqueològiques.

Protecció: Inexistent
Número inventari: Si: CC.AA 1428 (003)

Generalitat i altres inventaris

Accés: Fàcil
Ús actual: Social
Titularitat: Pública
Titular: Ajuntament d'Artés (C. Barquera, 41)
Autoria de la fitxa: Jordi Montlló Bolart
Data de registre de la fitxa: dt., 12/09/2006 - 02:00

Descripció

Restes de l'antiga església de Santa Maria i necròpolis. Durant les obres de construcció a càrrec de l'Ajuntament i la Generalitat d'uns dipòsits d'aigua nous i la remodelació del casc antic d'Artés (conegut com el poble vell), es van localitzar unes restes, al solar que havia estat ocupat per l'antiga parròquia de Santa Maria (ensorrada l'any 1914) i que s'excavaren d'urgència. El resultat fou la localització de les restes d'un temple paleocristià, amb la presència d'un absis en forma de ferradura, per sota dels estrats de reompliment i de l'absis posterior de planta poligonal de l'església romànica del segle XIII. Al presbiteri s'observaren marques produïdes pels dos tenents de l'ara o altar. Aquest absis, datat entre els segles VI-VII, va ser construït directament sobre les marges del terreny. El sector del presbiteri era el més ben conservat, amb un paviment d'opus signinum, destruït en part com a conseqüència de la construcció d'unes canonades d'aigua l'any 1936. Amb la construcció de l'església medieval posterior no es poden distingir les dimensions generals del temple paleocristià. Malgrat això, es pogué identificar la presència d'un hipotètic "pastofori" al cantó sud. La cronologia d'aquest temple, segons l'estudi comparatiu de l'absis, caldria situar-la entre els segles VI i VII d.C. Pel costat de ponent, al costat de les restes de l'opus, aparegué una necròpolis de 8 metres per 6 metres, amb un total de vint enterraments. La tipologia es pot resumir de la següent manera:

- 1) Una cista conformada per set maons per banda, dos de tancament i quatre teules al fons. Damunt hi ha les lloses de coberta i una capa de morter. Els maons presentaven motius ornamentals (llaços, creus de Sant Andreu, etc.). L'orientació seguia l'eix de llevant-ponent.
- 2) Dues sepultures de "tegulae" de secció triangular, amb la mateixa posició de la precedent, i també amb ditades a les teules.
- 3) 8 cistes pètries rectangulars, quatre d'elles infantils, una amb "tegulae" reaprofitada al fons i dues que eren una simple fossa amb cobertura de lloses.

La cronologia de la necròpolis es pot situar entre els segles VII i XIII com a mínim.

Pel que fa al material ceràmic aparegut, es recollí una part a l'estrat argilós adossat a la paret exterior de l'absis i, l'altra a la zona de ponent, entre dues cistes allí existents. Al primer punt s'identificà grisa emporitana, sigil·lada clara, sigil·lada sud-gàl·lica i grisa medieval. Pel que sembla, aquests fragments de terrissa estaven barrejats i podria demostrar l'ocupació antiga del lloc.

Història

Excavacions d'urgència realitzades del 10 de maig al 4 de juliol de 1984 i dirigides per Josep Ramon Julià i Katia Kliemann.

Bibliografia

BENET, Albert i CASÒLIVA, Goretti (1986). "Artés"; dins Història del Bages, vol. I. Parcir Edicions Selectes. Manresa.

DAURA, Antoni i PARDO, Dolors (1991). "Les restes romanes baix imperials a la Conca mitjana-alta del riu Llobregat"; dins Estrat, revista d'arqueologia, prehistòria i història antiga, núm. 4, octubre de 1991, pàg. 42.

GUÀRDIA, Jordi et alii (1988). "Plaça Vella"; dins Carta Arqueològica Bages: Artés. Inventari del Patrimoni Arqueològic de Catalunya.

JULIÀ, Josep Ramon i KLIEMANN, Katia (1984). "El temple paleocristià d'Artés"; dins Dovella: revista cultural de la Catalunya Central, II època, any IV, núm. 14, desembre de 1984, pp. 7-12.

JULIÀ, Josep Ramon i KLIEMANN, Katia (1985). "Excavación de urgencia de la Plaça Vella de Artés (Bages)"; dins Acta Historica et Archaeologica Mediavalis, núm. 5-6, pp. 451 i 452.

JULIÀ, Josep Ramon i KLIEMANN, Katia (1992). "Excavacions arqueològiques a la Plaça Vella de Artés (Bages)"; dins Arqueologia i patrimoni a la Catalunya interior. Últimes investigacions. Miscelània d'Estudis

Bagens, núm. 8. Centre d'Estudis del Bages, Manresa, pp. 37-74..
JUNYENT, Francesc et alii (1984). El Bages; dins Catalunya Romànica, vol XI. Enciclopèdia Catalana, Barcelona.

